

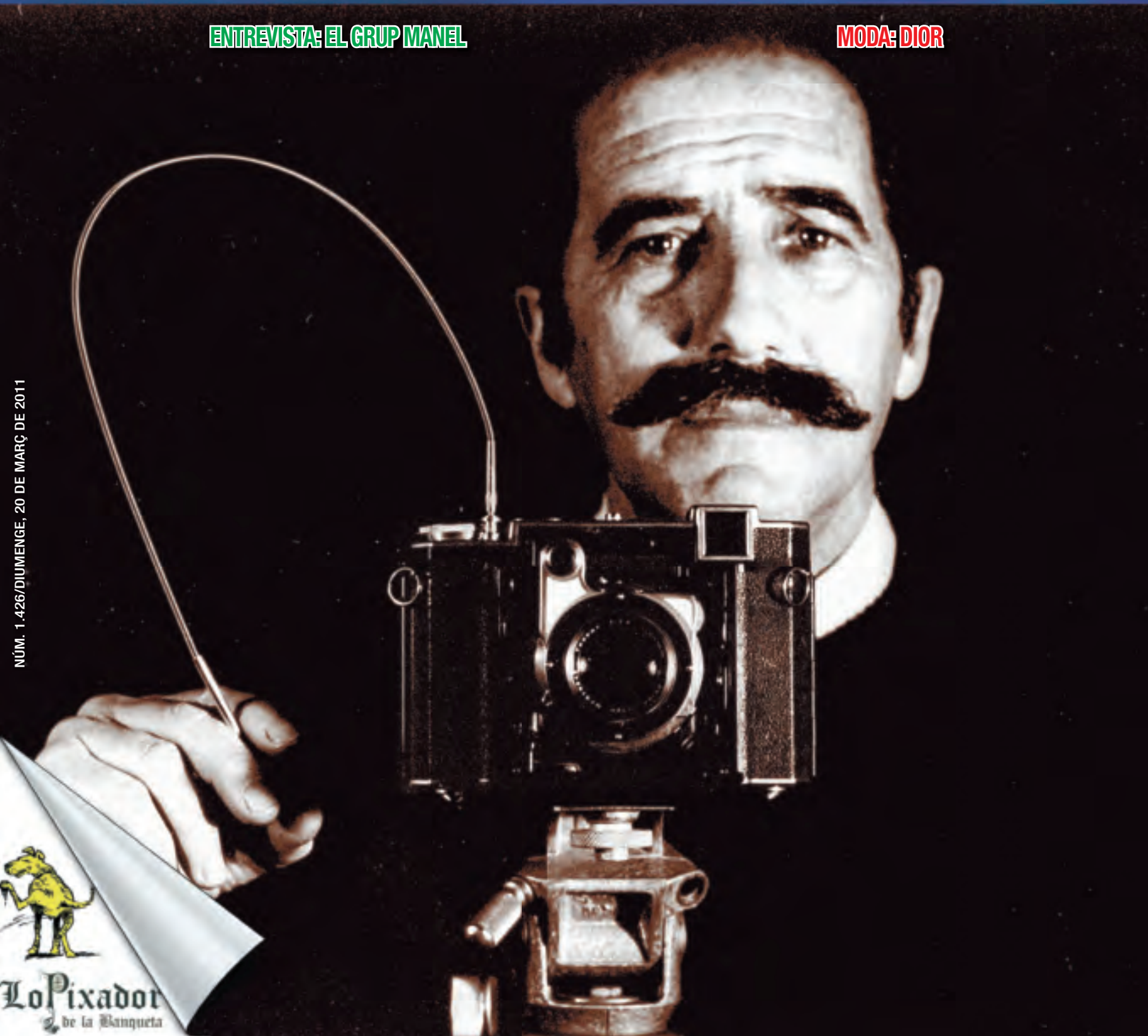
la Mañana

revista

TON SIRERA CENTENARI DEL MESTRE DE LA FOTOGRAFIA

ENTREVISTA: EL GRUP MANEL

MODA: DIOR

NÚM. 1.426/DIUMENGE, 20 DE MARÇ DE 2011

La mirada i la visió de Ton Sirera, més a prop

Lleida celebra el centenari del
fotògraf amb dues exposicions
al Museu d'Art Jaume Morera

Cafè a Àger, La Noguera, Catalunya Visió 1

TEXT: L.M.

FOTOS: © ARXIU TON SIRERA, LLEIDA, 2010

, 1968. Arxiu Ton Sirera

Lleida ha donat inici als actes del centenari d'un dels seus artistes més singulars, el fotògraf Ton Sirera, amb les exposicions *Catalunya visió* i *Ton Sirera. La mirada abstracta*, que van ser presentades el dia 10 de març i que es podran visitar fins al 12 de juny al Museu d'Art Jaume Morera. La primera és un recull d'imatges fruit de la seva col·laboració amb l'escriptor Josep Vallverdú, i la segona mostra una de les característiques d'aquest artista, pioner en la fotografia abstracta.

Catalunya visió és una revisió del projecte editorial del mateix títol que, entre els anys 1968 i 1978, va produir una sèrie de llibres amb textos i fotografies per descriure el teixit físic i humà de Catalunya elaborats, sobretot, per l'escriptor Josep Vallverdú i Ton Sirera com a fotògraf. Els visitants podran contemplar 180 imatges en blanc i negre obra de l'autor lleidatà i, també, de Ferran Bosch i Jordi Verrié. Es van confeccionar 10 volums, vuit dels quals van ser fruit de la col·laboració entre Vallverdú i Sirera. La mostra és una producció d'Arts Santa Mònica i del Museu Jaume Morera amb la col·laboració de l'Observatori del Paisatge de Catalunya. Vicenç Altaió, director d'Arts Santa Mònica; Jesús Navarro, director del Museu Morera; Josep Rigol i Cristina Zelich, comissaris de l'exposició *Catalunya Visió*, i Pere Sirera Soler, fill de Ton Sirera no van faltar a la presentació de les dues exposicions, i van coincidir en la importància de recordar artistes com Sirera i es van felicitar per les dues mostres.

El projecte editorial *Catalunya Visió* el va endegar el professor, escriptor i directiu de l'editorial Tàber, Oriol Vergés, amb la idea de confeccionar uns llibres amb textos i fotografies a manera de viatge pel territori català. El fruit d'aquest esforç es plasmà en l'edició d'una sèrie de llibres gràfics, basats en recorreguts descriptius de les comarques catalanes, incloent-hi Andorra, la Catalunya francesa, la Llitera, el Baix Cinca i el Matarranya, i elaborats fonamentalment per l'escriptor Josep Vallverdú i el fotògraf Ton Sirera, que van confeccionar vuit dels deu volums; els altres dos varen ser fets, respectivament, per Josep Vicente –textos– i Ferran Bosch –fotografies–, en el cinquè volum, i per Jordi Verrié, autor dels textos i les fotografies del sisè.

L'exposició, centrada en la part gràfica de les edicions, ofereix una àmplia selecció de les fotografies que conformaren les publicacions a partir de nous positius extrets dels negatius originals, un fet que permet valorar de forma més precisa el treball efectiu dels fotògrafs que hi participaren, tot superant les limitacions tècniques i les possibilitats editorials del moment. Aquest projecte editorial, però, no es pot desvincular del seu context social, definit pel procés de reconstrucció de la identitat nacional catalana en plena dictadura franquista, al qual el projecte s'uneix a través d'una mirada distinta del seu territori i els seus paisatges, inspirada per la tradició geogràfica catalana, a mig camí entre les descripcions de les monografies comarcals i les aportacions literàries, amarades de l'experiència individual davant i enmig del paisatge i les seves gents.

Així, des d'un punt de vista objectiu, els volums de la sèrie reflecteixen, tant a través de l'escriptura com de la fotografia, un país que està experimentant la transició entre una societat agrària tradicional i una societat cada cop més urbana i industrialitzada. En aquest sentit esdevenen una fotografia precisa d'un temps i

Vilaller, La Ribagorça, 'Catalunya Visió 2', 1968. Arxiu Ton Sirera

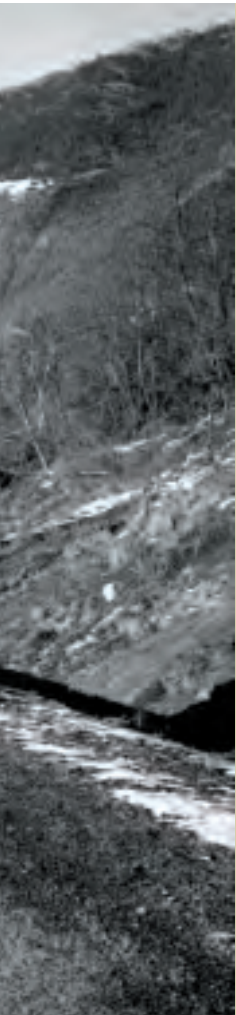

La Seu Vella, Lleida, El Segrià, 'Catalunya Visió 1', 1968. Arxiu Ton Sirera

Fraga, el Baix Cinca, 'Catalunya Visió 2', 1968. Arxiu Ton Sirera

Embassament, El Segrià, 'Catalunya Visió 1', 1968. *Arxiu Ton Sirera*

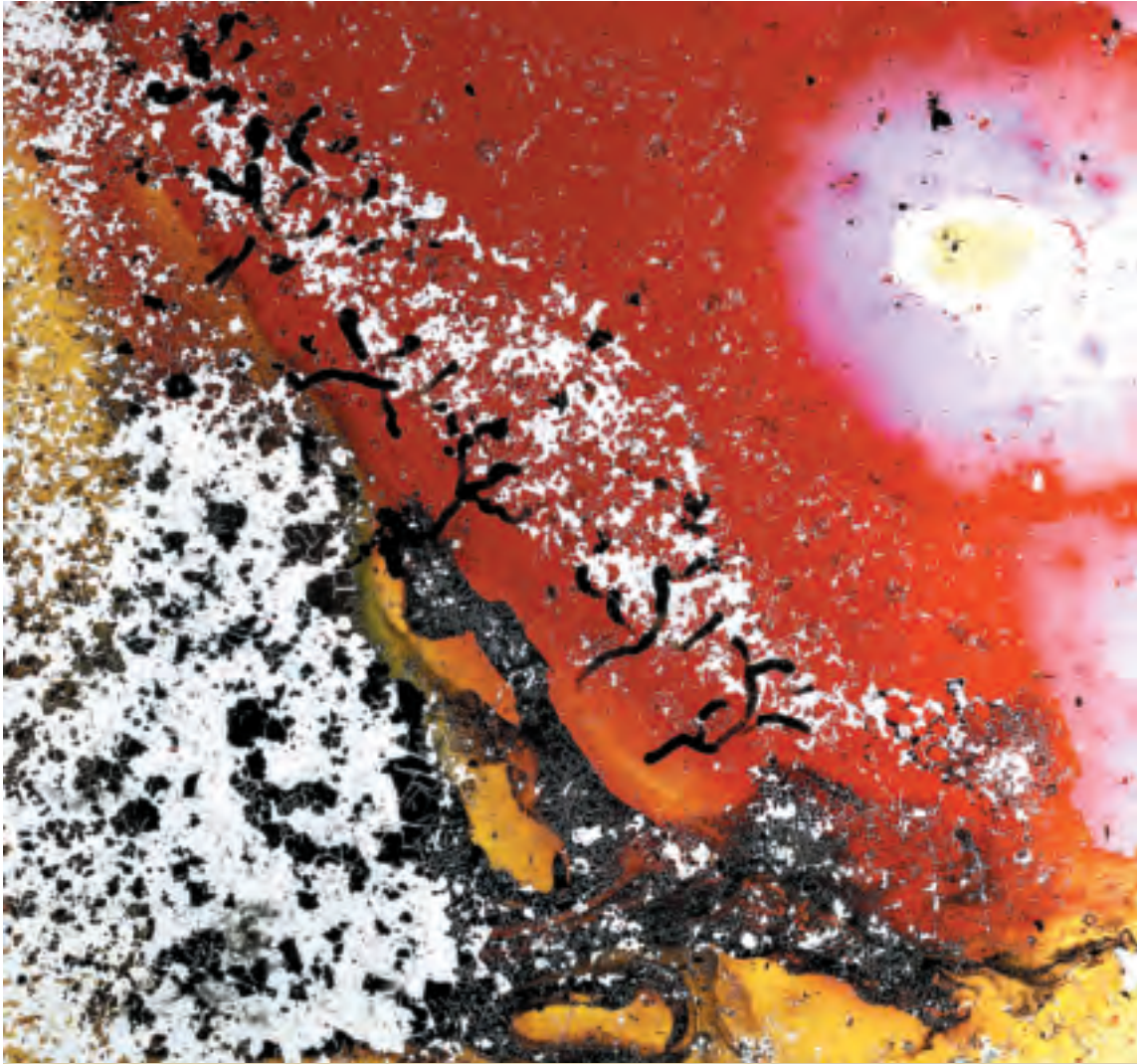

Visió 1', 1968. *Arxiu*

Les exposicions es van presentar al Museu d'Art Jaume Morera el dia 10 de març

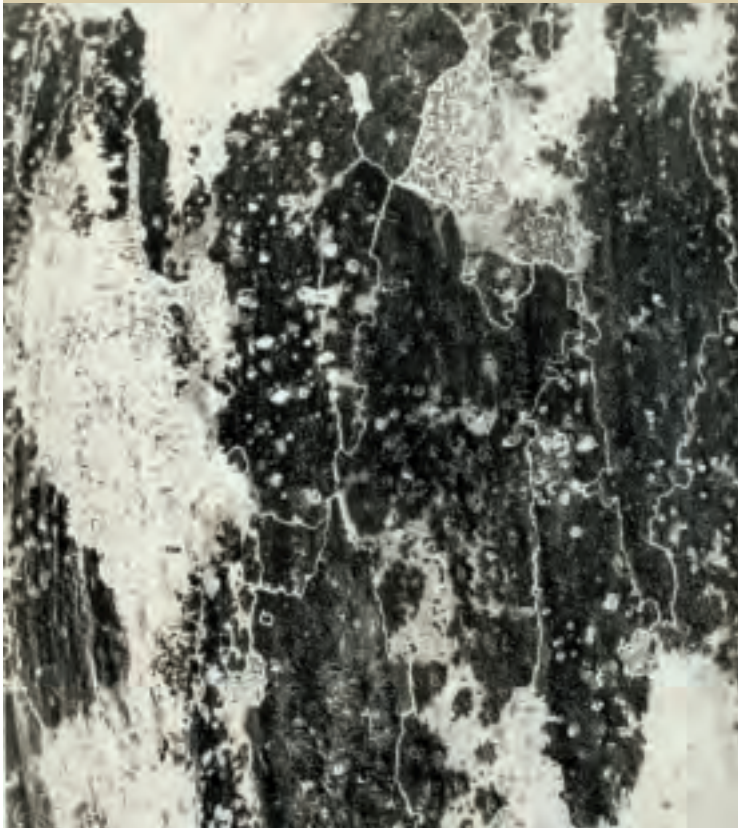

Abstracció 2, c. 1959. Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Aeroclub Cerdanya, c. 1959. Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Sense títol, c. 1959. Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

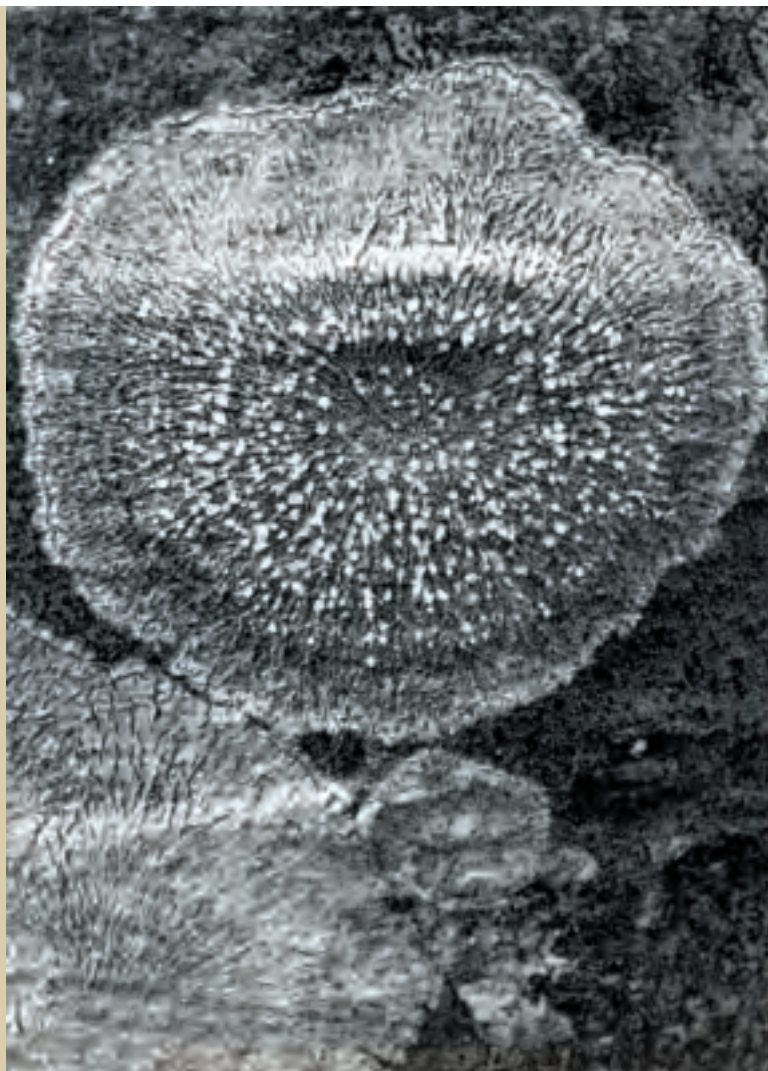

Sense títol, c. 1959. Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Les exposicions

Art Jaume Morera, Lleida

Escorça d'arbre, 1960. Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

ions es poden visitar fins el dia 12 de juny

d'un moment de canvi. Subjectivament, sobretot el tàndem Vallverdú-Sirera, Sirera-Vallverdú, expressen una nova manera d'abordar la relació directa de l'home amb el territori i els seus paisatges. "No és un reportatge. No són uns itineraris. No són uns llibres de divulgació. Es una visió de Catalunya", va escriure Vallverdú.

Obra experimental

Com a contrapunt a *Catalunya Visió*, l'altra exposició, *La mirada abstracta*, se centra en la difusió de la seva obra més experimental, la que el situa com un dels pioners de la fotografia abstracta al nostre país i com un dels seus cineastes més singulars. La mostra presenta el treball de l'artista centrat en aquest vessant creatiu a partir d'obres que pertanyen a la col·lecció del Museu d'Art Jaume Morera. Una nova oportunitat de descobrir o redescobrir un conjunt artístic d'avantguarda considerat pioner dins i fora de Catalunya.

A més d'aquestes dues exposicions, hi haurà un seguit d'activitats paral·leles, com ara visites guiades o conferències. Cal destacar que el dia 14 de maig, coincidint amb *La nit dels museus* –una iniciativa que permet la visita als museus fins a la mitjanit–, a la tarda Josep Vallverdú oferirà la conferència *Pel món amb Ton Sirera*, sens dubte d'un elevat interès per conèixer millor les vessants d'home i d'artista d'aquest fotògraf que va viure 40 anys a Lleida, ciutat on va morir.

Creador polifacètic

Ton Sirera va néixer a Barcelona el 4 de maig de 1911. Creador polifacètic, pintor, dibuixant i cineasta, va ser per damunt de tot fotògraf i val a dir que als vuit anys ja feia anar una càmera. Després de provar d'estudiar Filosofia i Dret, es va decidir pels estudis de medicina i es va instal·lar a Lleida com a metge odontòleg.

Sirera era aficionat a la muntanya i a l'aviació (fundador del Centre Excursionista de Lleida i de l'Areoclub) i un viatger incansable, sempre amb la càmera a sobre. Va publicar amb el seu germà bessó Jordi (catedràtic de Ciències Naturals) el llibre *Árboles*, un catàleg de les principals espècies arbòries catalanes. Així mateix, l'afició a volar va fer que Sirera plasmés paisatges aeris de gairebé tot Catalunya.

Una de les principals característiques de la seva obra és que va ser pioner de la fotografia abstracta al nostre país. Sirera aconseguia imatges des de la llunyania i alhora s'apropava amb lupa a escorces d'arbres, trossos de fusta, fang o una tolla d'aigua. Després d'exposar a Barcelona, en una mostra que despertà opinions contràries, es va centrar en la confecció de films. També cal ressenyar la seva col·laboració en la il·lustració de llibres gràfics, un exemple del qual són els volums de *Catalunya Visió*. També destaca *Els rius de Lleida*.

Era capdavanter de les manifestacions artístiques lleidatanes i va esdevenir un personatge i una persona força coneguda i respectada a Lleida tant per la seva vessant artística com la de professional de l'odontologia. En els darrers anys de la seva vida va col·laborar en la fundació de la Societat Fotogràfica de Lleida, que després de la seva mort, l'1 de juliol de 1975, li va dedicar una sala i una exposició com a homenatge.